

Sygn. akt I C 189/12

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Wrocław, dnia 24 czerwca 2013 r.

Sąd Okręgowy we Wrocławiu, Wydział I Cywilny

w składzie:

Przewodniczący: SSR del. Piotr Jarmundowicz

Protokolant: Piotr Wojnarowski

po rozpoznaniu w dniu 10 czerwca 2013 r. we Wrocławiu

na rozprawie

sprawy z powództwa R. C., M. H. (1), A. H. (1), P. H., K. H., M. H. (2) i A. H. (2)

przeciwko (...) SA(...)(...)w W.

o zapłatę

I. zasądza od strony pozwanej (...) SA(...)(...)w W. na rzecz powoda R. C. 36.000 zł. (trzydzieści sześć tysięcy zł.) wraz z ustawowymi odsetkami liczonymi od dnia 14 sierpnia 2011 r. do dnia zapłaty, oddalając powództwo w pozostałej części;

II. zasądza od strony pozwanej (...) SA(...)(...)w W. na rzecz powódki M. H. (1) 55.000 zł. (pięćdziesiąt pięć tysięcy zł.) wraz z ustawowymi odsetkami liczonymi od dnia 14 sierpnia 2011 r. do dnia zapłaty, oddalając powództwo w pozostałej części;

III. zasądza od strony pozwanej (...) SA(...)(...)w W. na rzecz powoda A. H. (1) 5.000 zł. (pięć tysięcy zł.) wraz z ustawowymi odsetkami liczonymi od dnia 14 sierpnia 2011 r. do dnia zapłaty, oddalając powództwo w pozostałej części;

IV. zasądza od strony pozwanej (...) SA(...)(...)w W. na rzecz powoda P. H. 12.000 zł. (dwanaście tysięcy zł.) wraz z ustawowymi odsetkami liczonymi od dnia 14 sierpnia 2011 r. do dnia zapłaty, oddalając powództwo w pozostałej części;

V. oddala powództwa K. H., M. H. (2) i A. H. (2);

VI. zasądza od powoda R. C. na rzecz strony pozwanej (...) SA(...)(...)w W. 3216,31 zł. tytułem zwrotu kosztów procesu;

VII. zasądza od powódki M. H. (1) na rzecz strony pozwanej (...) SA(...)(...)w W. 3.620,08 zł. tytułem zwrotu kosztów procesu;

VIII. zasądza od powoda A. H. (1) na rzecz strony pozwanej (...) SA(...)(...)w W. 3.617 zł. tytułem zwrotu kosztów procesu;

IX. nie obciąża pozwanych P. H., K. H., M. H. (2) i A. H. (2) kosztami procesu poniesionymi przez stronę pozwaną.

UZASADNIENIE

Powodowie R. C., M. H. (1), A. H. (1), P. H. oraz małoletni K. H., M. H. (2) i A. H. (2) (reprezentowani przez przedstawicieli ustawowych – rodziców M. i A. H. (1)) wystąpili zażądaniem zapłaty przez stronę pozwaną (...) SA(...) (...) z siedzibą w W. następujących kwot:

236.000 zł. wraz z ustawowymi odsetkami liczonymi od dnia 13 lipca 2011 r. na rzecz R. C.,

235.000 zł. wraz z ustawowymi odsetkami liczonymi od dnia 13 lipca 2011 r. na rzecz M. H. (1),

95.000 zł. wraz z ustawowymi odsetkami liczonymi od dnia 13 lipca 2011 r. na rzecz A. H. (1),

112.000 zł. wraz z ustawowymi odsetkami liczonymi od dnia 13 lipca 2011 r. na rzecz P. H.,

po 112.000 zł. wraz z ustawowymi odsetkami liczonymi od dnia 13 lipca 2011 r. na rzecz małoletnich K., M. i A. H. (2).

Jednocześnie powodowie wnieśli o zasądzenie na ich rzecz kosztów procesu liczonych według norm przepisanych.

Uzasadniając żądania pozwu powodowie wskazali, że w dniu (...) r. we W. przy al. (...) miał miejsce wypadek drogowy, w którym śmierć na miejscu poniosła S. K. – matka powodów R. C. i M. H. (1), babcia P., K., M. i A. H. (2) oraz teściowa A. H. (1). Sprawcą wypadku drogowego był kierujący ciągnikiem siodłowym marki (...) o nr rej. (...) oraz naczepą o nr rej. (...), który umyślnie naruszył zasady bezpieczeństwa drogowego w ten sposób, że zignorował oznaczenie drogowe i nieprawidłowo zatrzymał prowadzony przez siebie zespół pojazdów zajmując część szerokości wyznaczonego przejścia dla pieszych, po czym przed kontynuowaniem jazdy nie upewnił się czy przed przodem pojazdu nie znajdują się piesi, po czym ruszył, a następnie potracił i najechał na przechodzącą przez to przejście dla pieszych S. K.. W wyniku zdarzenia piesza doznała wielonarządowych obrażeń ciała, które to obrażenia skutkowały jej zgonem. Sprawca wypadku był ubezpieczony w zakresie odpowiedzialności cywilnej kierujących pojazdami mechanicznymi u strony pozwanej. Strona pozwana co do zasady przyjęła na siebie odpowiedzialność za skutki wypadku. W wyniku dokonanej zgłoszenia szkody strona pozwana przyznała powodom tytułem zadośćuczynienia za krzywdę po śmierci najbliższej osoby odpowiednio dla R. C. 14.000 zł., M. H. (1) 15.000 zł., A. H. (1) – 5.000 zł., i dla P., M., K. i A. po 8.000 zł. Strona pozwana odmówiła wypłaty w wyższym zakresie oraz w całości oddaliła żądanie wypłaty stosownego odszkodowania z tytułu pogorszenia sytuacji życiowej.

Powodowie podkreślili, że S. K. pozostawiła w smutku i żałobie dwoje dorosłych dzieci, zięcia i wnuki, z których troje jest jeszcze w wieku szkolnym. Zmarła z wykształcenia była lekarzem przebywającym na emeryturze. Pomimo swojego wieku była osobą żywotną, aktywną, sprawną fizycznie i intelektualnie. Była bardzo rodzinna i uczuciowa. Z zaangażowaniem uczestniczyła w życiu swoich dzieci i wnuków, utrzymując z nimi wszystkimi bieżący kontakt. Z własnej woli i potrzeby poświęcała najbliższym cały swój wolny czas. Organizowała wspólne święta oraz uroczystości rodzinne, scalając członków rodziny przy wspólnym stole. Przez wszystkie lata służyła najbliższym radą i wsparciem, motywowała do działania i rozwoju. Towarzyszyła w trudach dnia codziennego, jak i w radościach i sukcesach. Nade wszystko otaczała bliskich miłością i opieką, dając im poczucie bezpieczeństwa. Tragiczna śmierć poszkodowanej spowodowała znaczne pogorszenie sytuacji życiowej powodów, obniżenie jakości ich życia codziennego oraz osobistego. Strata ukochanej matki i babci była dla powodów trudnym do opisania wstrząsem psychicznym, połączonym nierozdzielnie z bólem i cierpieniem. Powodowie wskazali, że nie mogą pogodzić się z tragicznym w skutkach zdarzeniem, które nie pozwoliło na łagodne, pełne miłości i troski pożegnanie ukochanej matki i babci.

Powodowie podnieśli, że dla R. C. śmierć matki była osobistą tragedią okupioną bólem i cierpieniem trwającym do dziś. Powód był z matką bardzo mocno związany, utrzymywał z nią częste kontakty. Matka była dla powoda dużym wsparciem. Uczestniczyła aktywnie w jego życiu. Krzywda jakiej doświadczył sprawiła, że nie potrafi zerwać z przeszłością i wspomnieniami, a nade wszystko z tym co zobaczył, gdy przybył na miejsce wypadku. Ma poczucie niesprawiedliwości, że przyszło mu pożegnać matkę w tak dramatycznych okolicznościach.

Także dla powódki M. H. (1) nagła śmierć matki była dramatycznym przeżyciem skutkującym wystąpieniem u niej zaburzeń psychicznych. Powódka nie potrafiła pogodzić się z zaistniałą sytuacją, bardzo silnie odczuwając brak matki.

Nieszczęśliwe zdarzenie, którego doświadczyła spowodowało, że utraciła radość życia, życiowy optymizm, osłabieniu uległa jej codzienna aktywność, czynności, które wcześniej wykonywała chętnie i energicznie przestały sprawić jej radość i satysfakcję. Powódka pogrążyła się w smutku i nie potrafiła normalnie funkcjonować. Szok psychiczny jakiego uległa w wyniku śmierci matki był tak znaczny, że przez okres trzech miesięcy przebywała na zwolnieniu lekarskim. W tym czasie zaczęła korzystać z pomocy psychiatrycznej. Pogarszający się stan psychiczny i emocjonalny sprawił, że powódka przez okres kolejnych trzech miesięcy była hospitalizowana w szpitalu psychiatrycznym, gdzie zdiagnozowano zaburzenia adaptacyjne i depresję. Powódka nadal jest przygnębiona i pozostaje w głębokiej depresji. Powódka wraz z mężem i dziećmi mieszkała wspólnie z poszkodowaną. Kobiety prowadziły wspólne gospodarstwo domowe, wspólnie też wykonywały szereg czynności i prac domowych. Zmarła z chęcią zajmowała się domem, pomagała powódce przy opiece i wychowaniu dzieci. Ponadto partycypowała w kosztach utrzymania gospodarstwa domowego oraz pomagała finansowo córce i jej dzieciom.

Dalej powodowie wskazali, iż wypadek wpłynął negatywnie na życie A. H. (1) oraz wnuka P. i małoletnie wnuczeta. Z uwagi na wspólne zamieszkiwanie z poszkodowaną byli z nią mocno związani emocjonalnie i uczuciowo. Poszkodowana aktywnie uczestniczyła w ich życiu codziennym, pomagała, otaczała opieką. Wnuki bardzo kochały babcię. Spędzały z nią od najmłodszych lat bardzo dużo czasu. To poszkodowana zajmowała się nimi w czasie gdy rodzice pracowali. To ona organizowała posiłki i czas wolny wnukom. Wiedziała kiedy, które z wnucząt idzie do szkoły, kiedy wraca, była spiryтус movens życia rodzinnego.

Powodowie wskazali, że zakład ubezpieczeń został wezwany do zapłaty na ich rzecz zadośćuczynienia oraz stosowanego odszkodowania. W odpowiedzi ubezpieczyciel przyznał tytułem zadośćuczynienia kwoty, w wysokości ich nie satysfakcjonującej. Z tego względu ponowili żądanie. W decyzji dnia 14 września 2011 r. zakład ubezpieczeniowy utrzymał w mocy przyznane zadośćuczynienie a jednocześnie w całości oddalił żądanie wypłaty stosowanego odszkodowania z tytułu pogorszenia sytuacji życiowej, twierdząc, że roszczenia nie zostały udokumentowane

W ocenie powodów przyznane w postępowaniu likwidacyjnym kwoty zadośćuczynienia nie rekompensują krzywd jakich doznali w związku ze śmiercią matki, babci i teściowej. Ponadto zakład ubezpieczeniowy nie przeprowadził żadnego postępowania wyjaśniającego co do zgłoszonego roszczenia w zakresie odszkodowawczym, pomijając całkowicie fakt, że poszkodowana mieszkała z powodami, partycypując w kosztach utrzymania domu.

Uzasadniając wysokość dochodzonych w pozwie kwot powodowie powołali się na art. 446 § 3 k.c. i orzecznictwo Sądu Najwyższego. W ocenie powodów przywołane w pozwie okoliczności faktyczne w pełni uzasadniają zgłoszone roszczenia zapłaty zadośćuczynienia i odszkodowania w związku ze śmiercią S. K..

Odnośnie zapłaty odsetek ustawowych powodowie powołali się na postanowienia art. 481 k.c. i art. 14 ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych.

W odpowiedzi na pozew (k. 111) strona pozwana (...) SA(...)(...)z siedzibą w W.wniosła o oddalenie powództw a całości oraz o zwrot kosztów procesu.

Strona pozwana wskazała, że nie kwestionuje swojej odpowiedzialności cywilnoprawnej za skutki wypadku komunikacyjnego z dnia (...) r. we W.przy al. (...), w którym poniosła tragiczną śmierć S. K.. Strona pozwana wskazała, że kwestionuje natomiast zasadność i wysokość dochodzonych roszczeń w zakresie zadośćuczynienia i odszkodowania za znaczne pogorszenie sytuacji życiowej. Strona pozwana wskazała, iż wnosi o zobowiązanie powodów do precyzyjnego wskazania jakich konkretnie kwot dochodzą tytułem zadośćuczynienia a jakich tytułem odszkodowania.

Strona pozwana podniosła, że powodowie powinni dochodząc dodatkowych kwot tytułem zadośćuczynienia oraz odszkodowania przedłożyć materiał dowodowy potwierdzający zasadność swoich roszczeń, który następnie powinien zostać poddany wszechstronnej ocenie uwzględniającej szereg istotnych okoliczności takich jak: istniejącą więź emocjonalną z osobą bliską, rozmiar i stopień natężenia cierpień psychicznych, ich długotrwałość, nasilenie bólu,

wystąpienie tzw. (...) oraz realny czysty uszczerbek majątkowy wynikający ze śmierci poszkodowanej. Tylko bowiem takie kompleksowe rozważenie okoliczności umożliwi ustalenie odpowiedniej sumy zadośćuczynienia i odszkodowania.

W zakresie zapłaty odsetek ustawowych od dnia 13 lipca 2011 r. strona pozwana wskazała, iż żądanie w tej części jest bezzasadne. Powołując się na orzecznictwo Sądu Najwyższego oraz wypowiedzi doktryny strona pozwana wskazała, iż ewentualne odsetki od zadośćuczynienia winny być zasądzone od daty wyrokowania.

Pismem procesowym z dnia 7 grudnia 2012 r. (k. 136) powodowie podtrzymali żądania pozwu, wskazując, iż żądanie pozwu opiera się o przepis art. 446 § 4 k.c. W konsekwencji powodowie podkreślili, że domagają się wyłącznie zapłaty przez zakład ubezpieczeniowy zadośćuczynienia.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

S. K. miała dwoje dzieci: syna R. C. oraz córkę M. H. (1).

S. K. mieszkała wraz z córką M., jej mężem A. oraz wnukami P., K., M. i A.. Poszkodowana wraz z córką i zięciem prowadziła wspólne gospodarstwo domowe. Zajmowała się robieniem zakupów dla całej rodziny, utrzymaniem porządku w domu oraz gotowaniem posiłków dla domowników. Opiekowała się małoletnimi dziećmi M. H. (1), pomagając im w przygotowaniach do zajęć lekcyjnych.

S. K. cieszyła się dużym autorytetem wśród swoich dzieci i wnucząt. Dzieci poszkodowanej oraz wnuk P. korzystali z jej rad i doświadczenia życiowego w ważnych sprawach osobistych. Wszystkie uroczystości rodzinne i święta odbywały się w domu poszkodowanej. S. K. interesowała się sprawami swoich dzieci i wnuków, uczestnicząc aktywnie w ich życiu.

Powód R. C., z uwagi na charakter wykonywanej pracy, często odwiedzał matkę w godzinach przedpołudniowych. Dużo z matką rozmawiał, zwierzał się jej ze swoich spraw osobistych i korzystał z rad. Powoda łączyła z matką duża więź emocjonalna, a to dodatkowo z tej przyczyny, iż ojciec powoda zmarł, gdy był małym dzieckiem. R. C. mocno przeżył śmierć matki. Dodatkowo na powoda spadły obowiązki związane z załatwianiem formalności związanych z tragiczną śmiercią poszkodowanej, w tym ze zgłoszeniem szkody w zakładzie ubezpieczeniowym sprawcy wypadku oraz uczestniczeniem w charakterze oskarżyciela posiłkowego w sprawie karnej dotyczącej wypadku z dnia (...) r.

M. H. (1) łączyła z matką szczególnie silna więź emocjonalna. Powódka przez całe swoje życie mieszkała razem ze S. K.. Razem prowadziły gospodarstwo domowe, przy czym to matka „wiodła prym”, odgrywała decydującą rolę w sprawach dotyczących utrzymania domu. Powódka zwierzała się matce ze swoich trosk i radziła jak ma postępować. Każdego wieczora przychodziła do pokoju matki i opowiadała o zdarzeniach z mijającego dnia.

Po śmierci matki powódka przebywała na 3 miesięcznym zwolnieniu lekarskim. Ponieważ w dalszym ciągu stan zdrowia psychicznego powódki nie poprawiał się została skierowana na leczenie szpitalne do (...) Centrum (...) we W.. W okresie od dnia 6 grudnia 2010 r. do 23 marca 2011 r. powódka przebywała na leczeniu szpitalnym z rozpoznaniem zaburzenia adaptacyjne. Po wyjściu ze szpitala powódka otrzymała świadczenie rehabilitacyjne na okres 3 miesięcy od daty wyczerpania zasiłku chorobowego. W okresie od 16 sierpnia 2011 r. powódka kontynuowała leczenie w sanatorium w Ś..

Powódka w dalszym ciągu nie potrafi zaakceptować śmierci matki. Aktualnie pracuje, lecz nie jest w stanie zająć się domem, utrzymaniem porządku w nim. Dużo czasu powódka spędza z bratem R.. W pokoju zajmowanym przez poszkodowaną znajdują się w dalszym ciągu jej rzeczy. Powódka nie jest w stanie zabrać z tego pokoju rzeczy osobistych matki.

Powód A. H. (1) był zięciem poszkodowanej. Zamieszkał z poszkodowaną po zawarciu związku małżeńskiego z M. H. (1), gdy miał 21 lat. Traktował poszkodowaną jak „rodzoną” matkę.

Wnuk P. H. bardzo kochał S. K.. Jest najstarszym dzieckiem M. i A. H. (1). Poszkodowana wychowywała go, uczyła się z nim, pomagając mu w nauce języka niemieckiego.

P. H. w dacie wypadku był studentem Wydziału (...) we (...) Wyższej Szkole (...).

Powód bardzo przeżył śmierć babci. Skorzystał jednorazowo z pomocy psychiatry. Z dalszych wizyt nie korzystał, gdyż psychiatra nie potrafił wczuć się w to co przeżywał. Po śmierci babci przestał chodzić na uczelnię. Powód podejmował różne prace, ale w żadnej dłużej nie pracował. Powód miał wrażenie, że do niczego się nie nadaje. Obecnie P. H. nigdzie nie pracuje.

W dniu wypadku A. H. (2) miała 7 lat, M. H. (2) – 10 lat a K. H. 15 lat. Poszkodowana zajmowała się małoletnimi powodami.

Dowód:

zeznanie świadka D. F. e – protokół rozprawy z dnia 14 marca 2013 r. od 00:04:23 do 00:15:54 k. 172 verte,

zeznanie świadka M. T. e – protokół rozprawy z dnia 14 marca 2013 r. od 00:15:54 do 00:26:30 k. 172 verte,

zeznanie świadka A. W. e – protokół rozprawy z dnia 10 czerwca 2013 r. od 00:04:13 do 00:16:43 k. 190 verte,

przesłuchanie powódki M. H. (1) e – protokół rozprawy z dnia 10 czerwca 2013 r. od 00:16:43 do 00:40:48 k. 190 verte,

przesłuchanie powoda P. H. e – protokół rozprawy z dnia 10 czerwca 2013 r. od 00:40:48 do 00:48:57 k. 190 verte,

przesłuchanie powoda A. H. (1) e – protokół rozprawy z dnia 10 czerwca 2013 r. od 00:48:57 do 01:03:20 k. 190 verte,

przesłuchanie powoda R. C. e – protokół rozprawy z dnia 10 czerwca 2013 r. od 01:03:20 do 01:22:35 k. 190 verte,

odpisy skrócone aktu urodzenia, aktu małżeństwa k. 35 – 45,

karta statystyczna do karty zgonu z dnia 16 września 2010 r. k. 48,

karta informacyjna leczenia z dnia 25 marca 2011 r. k. 49 - 50,

orzeczenie lekarza orzecznika ZUS z dnia 11 kwietnia 2011 r. k. 51,

zawiadomienie o skierowaniu na rehabilitację leczniczą w ramach prewencji rentowej ZUS z dnia 13 maja 2011 r. k. 52,

umowa z dnia 19 września 2009 r. k. 68 – 69,

zaświadczenie nr (...) z dnia 13 października 2011 r. k. 70,

zaświadczenie z dnia 17 października 2011 r. k. 71,

zaświadczenie z dnia 17 października 2011 r. k. 34,

W dniu (...) r. około godziny 12 S. K. została potrącona a następnie przejechana na przejściu na pieszych na skrzyżowaniu al. (...) z ul. (...) we W. przez kierującego ciągnikiem siodłowym marki (...). W wyniku wypadku poszkodowana doznała wielonarządowych obrażeń ciała, skutkiem czego była jej śmierć na miejscu.

Sprawca wypadku został wyrokiem Sądu Rejonowego dla Wrocławia Krzyków z dnia 11 lutego 2011 r. w sprawie o sygn. akt II K 1126/10 uznany za winnego popełnienia przestępstwa z art. 177 § 2 k.k. i skazany na karę dwóch lat pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem wykonania orzeczonej kary na okres próby wynoszącej 4 lata.

Dowód:

wyrok Sądu Rejonowego dla Wrocławia Krzyków z dnia 11 lutego 2011 r. sygn. akt II K 1126/10 k. 54 – 55,
przesłuchanie powódki M. H. (1) e – protokół rozprawy z dnia 10 czerwca 2013 r. od 00:16:43 do 00:40:48 k. 190 verte,
przesłuchanie powoda P. H. e – protokół rozprawy z dnia 10 czerwca 2013 r. od 00:40:48 do 00:48:57 k. 190 verte,
przesłuchanie powoda A. H. (1) e – protokół rozprawy z dnia 10 czerwca 2013 r. od 00:48:57 do 01:03:20 k. 190 verte,
przesłuchanie powoda R. C. e – protokół rozprawy z dnia 10 czerwca 2013 r. od 01:03:20 do 01:22:35 k. 190 verte,
Pojazd sprawcy wypadku był ubezpieczony w ramach odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych u strony pozwanej.

W dniu 14 lipca 2011 r. powód R. C. działając w imieniu własnym oraz pozostałych powodów zgłosił szkodę u strony pozwanej. Do zgłoszenia szkody powód dołączył pismo, w którym wskazał żądane kwoty zadośćuczynienia w związku ze śmiercią matki.

W dniu 4 sierpnia 2011 r. strona pozwana podjęła decyzję o przyznaniu zadośćuczynienia w następujących kwotach:

R. C. – 14.000 zł.;

M. H. (1) – 15.000 zł.;

A. H. (1) – 5.000 zł.;

P. H. – 8.000 zł.;

M. H. (2) – 8.000 zł.;

K. H. – 8.000 zł.;

A. H. (2) – 8.000 zł.

Powodowie nie zgodzili się z wysokością przyznanego zadośćuczynienia i wnieśli w dniu 6 września 2011 r. wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy.

Pismem z dnia 14 września 2011 r. strona pozwana poinformowała R. C. o braku podstaw do zmiany decyzji o wysokości przyznanego zadośćuczynienia.

Dowód:

przesłuchanie powódki M. H. (1) e – protokół rozprawy z dnia 10 czerwca 2013 r. od 00:16:43 do 00:40:48 k. 190 verte,
przesłuchanie powoda P. H. e – protokół rozprawy z dnia 10 czerwca 2013 r. od 00:40:48 do 00:48:57 k. 190 verte,
przesłuchanie powoda A. H. (1) e – protokół rozprawy z dnia 10 czerwca 2013 r. od 00:48:57 do 01:03:20 k. 190 verte,
przesłuchanie powoda R. C. e – protokół rozprawy z dnia 10 czerwca 2013 r. od 01:03:20 do 01:22:35 k. 190 verte,
akta szkody nr (...), (...), (...), (...), (...), (...), (...)dołączone do akt sprawy.

Poszkodowana w chwili zdarzenia miała blisko 90 lat. Ciszyła się jednak dobrym zdrowiem i była w pełni sprawna fizycznie i umysłowo.

Dowód:

odpis skrócony aktu zgonu S. K. k. 36,

zeznanie świadka A. W. e – protokół rozprawy z dnia 10 czerwca 2013 r. od 00:04:13 do 00:16:43 k. 190 verte,

przesłuchanie powódki M. H. (1) e – protokół rozprawy z dnia 10 czerwca 2013 r. od 00:16:43 do 00:40:48 k. 190 verte,

przesłuchanie powoda P. H. e – protokół rozprawy z dnia 10 czerwca 2013 r. od 00:40:48 do 00:48:57 k. 190 verte,

przesłuchanie powoda A. H. (1) e – protokół rozprawy z dnia 10 czerwca 2013 r. od 00:48:57 do 01:03:20 k. 190 verte,

przesłuchanie powoda R. C. e – protokół rozprawy z dnia 10 czerwca 2013 r. od 01:03:20 do 01:22:35 k. 190 verte.

Sąd ustalił stan faktyczny w sprawie na podstawie zaferowanego przez strony materiału dowodowego.

Sąd w całości dał wiarę złożonym do akt dokumentom urzędowym i prywatnym albowiem ich wiarygodność ani autentyczność nie została zakwestionowana ani podważona przez strony procesu. Ponadto złożone do akt dokumenty znajdują potwierdzenie w treści zeznań przesłuchanych w sprawie świadków oraz powodów.

Na podstawie dokumentów Sąd ustalił okoliczności związane z wypadkiem, któremu uległa poszkodowana oraz likwidacji szkody a także proces leczenia zdrowia psychicznego powódki M. H. (1). Złożone do akt dokumenty legły także u podstaw ustaleń Sądu w zakresie pokrewieństwa i powinowactwa powodów ze S. K..

Sąd w całości dał wiarę zeznaniom przesłuchanych w sprawie świadków. Zeznania świadków, zdaniem Sądu, są wiarygodne i logiczne oraz wzajemnie się uzupełniają.

Na ich podstawie Sąd ustalił więź emocjonalną łączącą powodów z poszkodowaną, ich sposób życia przed wypadkiem oraz po zdarzeniu a także stopień cierpień psychicznych odczuwanych przez powodów po nagłej śmierci S. K..

Sąd w całości dał także wiarę zeznaniom powodów albowiem są one wiarygodne i znajdują potwierdzenie w pozostałym zgromadzonym w sprawie materiale dowodowym.

Sąd mając możliwość bezpośredniego obserwowania zachowania powodów w trakcie składania zeznań, ustalił, iż w dalszym ciągu przeżywają oni tragiczną śmierć matki i babci. W ocenie Sądu tragiczna śmierć S. K. stanowiła traumatyczne zdarzenie dla powodów, którego skutki są obecne do chwili obecnej. Jednocześnie brak jest dowodów, które mogłyby podważyć wiarygodność i autentyczność przeżyć powodów.

W tak ustalonym stanie faktycznym Sąd zważył co następuje:

Powództwa zasługują na uwzględnienie aczkolwiek nie w takim rozmiarze jak zostało to zgłoszone w pozwie.

Na wstępie należy zauważyć, iż żądania pozwu, po ich doprecyzowaniu w piśmie z dnia 7 grudnia 2012 r. (k. 136) dotyczą wyłącznie zapłaty przez stronę pozwaną zadośćuczynienia za krzywdę związaną ze śmiercią S. K.. W tym miejscu zauważyć trzeba, iż strona pozwana nie kwestionowała swoje odpowiedzialności za sprawcę wypadku. Przedmiotem sporu była natomiast wysokość żądanego przez powodów zadośćuczynienia. Zdaniem strony pozwanej żądanie zapłaty zadośćuczynienia w wysokości wskazanej w pozwie nie zasługuje na uwzględnienie gdyż jest zbyt wygórowane. Zdaniem pozwanego ubezpieczyciela wypłacone w toku postępowania likwidacyjnego kwoty są godziwe i sprawiedliwe, tym bardziej, że ból po stracie osoby bliskiej z czasem mija i z pewnością nie ma charakteru trwałego i nieodwracalnego.

Dokonując oceny zgłoszonych roszczeń należy zważyć, że zgodnie z art. 446 § 4 k. c. sąd może także przyznać najbliższym członkom rodziny zmarłego odpowiednią sumę tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę.

Nie ulega wątpliwości, że po nowelizacji kodeksu cywilnego dokonanej ustawą z 30 maja 2008 r. (Dz. U. Nr 116, poz. 731) zakresem odszkodowania na podstawie art. 446 § 4 k.c. objęty jest uszczerbek niemajątkowy doznany przez najbliższych członków rodziny zmarłego, w następstwie jego śmierci, wskutek uszkodzenia ciała lub rozstroju zdrowia. Zadośćuczynienie za krzywdę jest dodatkowym roszczeniem, którego mogą oni żądać obok odszkodowania, określonego w art. 446 § 3 k.c. Kompensacie podlega doznana krzywda, a więc w szczególności cierpienie, ból i poczucie osamotnienia po śmierci najbliższego członka rodziny.

Ustanowienie przez ustawodawcę tej szczególnej regulacji wyłącza potrzebę szerokiej interpretacji art. 446 § 3 k.c., tj. uwzględniania elementów szkody niemajątkowej w ramach odszkodowania zasądzonego z tytułu istotnego pogorszenia sytuacji życiowej, jak i odwoływania się, dla kompensacji krzywdy najbliższych członków rodziny zmarłego, do szczególnego rodzaju dobra osobistego w postaci "więzi rodziców z dzieckiem" (art. 23 i 24 k.c. w zw. z art. 448 k.c.), gdy uszczerbek o charakterze niematerialnym jest objęty hipotezą normy zawartej w art. 446 § 4 k.c. Roszczenie najbliższych członków rodziny zmarłego o przyznanie stosownego zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę, które zmierza do zaspokojenia szkody niematerialnej, jest rodzajowo i normatywnie odmienne od roszczenia o przyznanie stosownego odszkodowania określonego w art. 446 § 3 k.c. (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 21 października 2009 r., I PK 97/09, LEX nr 558566).

Roszczenie przewidziane w art. 446 § 4 k.c. ma na celu kompensację doznanej krzywdy, tj. złagodzenie cierpienia wywołanego śmiercią osoby bliskiej oraz pomoc osobie pokrzywdzonej w dostosowaniu się do zmienionej w związku z tym rzeczywistości. Ustawodawca, dla określenia kręgu osób uprawnionych, posłużył się wyrażeniem najbliższy członek rodziny, a więc tym samym, które funkcjonowało już na gruncie art. 446 § 3 k.c. Pojęcie to w piśmiennictwie i judykaturze ujmowane jest stosunkowo szeroko, a obejmuje nie tylko rodziców i dzieci, ale i inne osoby spokrewnione ze zmarłym np. rodzeństwo. O tym, kto jest najbliższym członkiem rodziny decyduje faktyczny układ stosunków pomiędzy określonymi osobami, a nie formalna kolejność pokrewieństwa wynikająca w szczególności z przepisów kodeksu rodzinnego i opiekuńczego, czy ewentualnie z powinowactwa np. wnuczka zmarłego, będąca dzieckiem pozamałżeńskim wychowywana przez babkę, pomimo że matka żyła i była zdolna do alimentacji córki (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 5 sierpnia 1970 r., II CR 313/70, OSN 1971, nr 3, poz. 56). Aby więc ustalić, czy występujący o zadośćuczynienie jest najbliższym członkiem rodziny nieżyjącego sąd powinien stwierdzić, czy istniała silna i pozytywna więź emocjonalna pomiędzy dochodzącym tego roszczenia a zmarłym (por. orzeczenia Sądu Najwyższego z dnia 31 maja 1938 r., II C 3142/37, Zb. Orz1939, poz. 100 i z dnia 10 grudnia 1969 r., III PRN 77/69, OSN 1970, nr 9, poz. 160).

W literaturze zwraca się uwagę, że na rozmiar krzywdy mają przede wszystkim wpływ: dramatyzm doznań osoby bliskiej, poczucie osamotnienia i pustki, cierpienia moralne i wstrząs psychiczny wywołany śmiercią osoby najbliższej, rodzaj i intensywność więzi łączącej pokrzywdzonego z zmarłym, wystąpienie zaburzeń będących skutkiem tego odejścia (np. nerwicy, depresji), roli w rodzinie pełnionej przez osobę zmarłą, stopień w jakim pokrzywdzony będzie umiał się znaleźć w nowej rzeczywistości i zdolności jej zaakceptowania, leczenie doznanej traumy, wiek pokrzywdzonego.

Trudno jest wycenić krzywdę. W każdym razie każdy przypadek powinien być indywidualizowany z uwzględnieniem wszystkich okoliczności sprawy. Wprowadzenie do przepisu klauzuli „odpowiedniej sumy” pozostawia sądowi orzekającemu margines uznaniowości, co do wysokości zasądzanej kwoty. Jest on dodatkowo wzmocniony fakultatywnym ("może") charakterem tego przyznania, co wskazuje na konstrukcję należytego zadośćuczynienia dopiero po przekroczeniu pewnego poziomu krzywdy (por. np. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 23 stycznia 1974 r., OSPiKA 1975, nr 7, poz. 171).

Zadośćuczynienie określone w art. 446 § 4 k.c. jest odzwierciedleniem w formie pieniężnej rozmiaru krzywdy, a ta w istocie nie zależy od statusu materialnego pokrzywdzonego. Jedynie rozmiar zadośćuczynienia może być odnoszony do stopy życiowej społeczeństwa, która pośrednio może rzutować na umiarkowany jego wymiar i to w zasadzie bez względu na status społeczny oraz materialny poszkodowanego. Przesłanka przeciętnej stopy życiowej nie może pozbawić omawianego roszczenia funkcji kompensacyjnej i eliminować innych istotniejszych czynników

kształtujących jego rozmiar i ma charakter tylko uzupełniający (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 12 września 2002 r., IV CKN 1266/00, niepublikowany) – patrz wyrok Sądu Najwyższego z dnia 3 czerwca 2011 r. sygn. akt III CSK 279/10, Lex nr 898254.

W ocenie Sądu nie wątpliwie powodowie mogą być uznani za osoby bliskie w rozumieniu art. 446 § 4 k.c. O tym, że także strona pozwana nie miała wątpliwości co do przysługiwania powodom roszczenia o zapłatę zadośćuczynienia w związku ze śmiercią S. K. świadczy choćby podjęcie przez ubezpieczyciela decyzji w trakcie likwidacji szkody o wypłacie powodom stosownego zadośćuczynienia. Pozwoliło to Sądowi na rozważenie, czy wypłacone kwoty zadośćuczynienia są odpowiednie w rozumieniu przepisu art. 446 § 4 k.c. W ocenie Sądu w okolicznościach faktycznych niniejszej sprawy przyznane i wypłacone zadośćuczynienie nie może być ocenione za „odpowiednie”. W ocenie Sądu przyznane kwoty są rażąco zaniżone, a w konsekwencji muszą zostać podwyższone.

Dokonując oceny żądania powoda R. C., wobec więzi łączącej go z poszkodowaną oraz cierpien psychicznych związanych z nagłą utratą matki odpowiednią kwotą zadośćuczynienia jest łączna kwota 50.000 zł. Sąd ustalając wysokość zadośćuczynienia miał na uwadze siłę więzi emocjonalną łączącą syna z matką, zakres cierpien psychicznych powoda a także konieczność prowadzenia w imieniu całej rodziny spraw związanych z tragiczną śmiercią S. K., w tym uczestniczenie w procesie karnym oraz w postępowaniu likwidacyjnym szkodę, co niewątpliwie przyczyniło się do wzrostu poczucia krzywdy.

Sąd ustalając wysokość zadośćuczynienia miał także na względzie okoliczność, iż pomimo, że od chwili śmierci matki powoda upłynęło już blisko 3 lata, żal po jej stracie jest u R. C. bardzo silny i wywołuje mocne reakcje emocjonalne. Z tego względu, zdaniem Sądu, łączna kwota zadośćuczynienia w wysokości 50.000 zł. jest odpowiednia, w tych konkretnych okolicznościach sprawy, oraz w pewnym stopniu pomoże w złagodzeniu cierpien psychicznych. Ponieważ ubezpieczyciel wypłacił już powodowi 14.000 zł. do dopłaty pozostało 36.000 zł. Taka też kwota została zasądzona w pkt. I wyroku.

Żądanie zasądzenia zadośćuczynienia w wyższym rozmiarze nie zasługuje na uwzględnienie. Zgromadzony materiał dowodowy nie pozwala na przyjęcie, aby żądanie zapłaty zadośćuczynienia w wysokości 236.000 zł. a łącznie z już wypłaconym – 250.000 zł. zasługiwało na uwzględnienie. Podnoszony przez powodów argument dotyczący wypłaconych członkom rodzin katastrofy smoleńskiej zadośćuczynień nie może być uwzględniony, albowiem o wysokości odpowiedniego zadośćuczynienia decydują zawsze okoliczności konkretnej sprawy. W świetle zgromadzonego materiału dowodowego łączne zadośćuczynienie dla powoda R. C. w wysokości 50.000 zł. musi być uznane za odpowiednie w rozumieniu art. 446 § 4 k.c. Z tego względu powództwo w pozostałej części podlegało oddaleniu.

W ocenie Sądu przyznane i wypłacone przez stronę pozwaną zadośćuczynienie dla M. H. (1) jest nieodpowiednie. Z tego względu Sąd, uwzględniając już wypłacone zadośćuczynienie (15.000 zł.) uznał, iż zasadne jest jej żądanie co do 55.000 zł, zaś w pozostałej części jako nieuzasadnione podlegało oddaleniu.

Ustalając wysokość „odpowiedniego” zadośćuczynienia Sąd miał na uwadze szczególnie mocną więź łączącą powódkę z poszkodowaną. Wystarczy w tym miejscu przypomnieć, że powódka przez całe swoje życie mieszkała z matką, które była nie tylko jej rodzicielką ale także stanowiła najlepszą przyjaciółkę. Po śmierci matki powódka zachorowała na depresję, skutkiem czego była jej długotrwała nieobecność w pracy oraz konieczność leczenia szpitalnego i sanatoryjnego. Do chwili obecnej powódka nie jest w stanie w pełni należycie funkcjonować o czym świadczą zeznania przesłuchanych w sprawie świadków oraz samych powodów. Z tego względu, w ocenie Sądu, z uwagi na długotrwałość cierpien psychicznych, więź łączącą córkę z matką, odpowiednią kwotą zadośćuczynienia jest kwota łączna 70.000 zł.

W pozostałej części Sąd oddalił żądanie pozwu, z tych samych przyczyn co w przypadku powoda R. C..

Kierując się powyższymi względami Sąd orzekł jak w pkt. II wyroku.

Zgromadzony materiał dowodowy pozwala na ustalenie, iż żądanie zapłaty zadośćuczynienia na rzecz powoda A. H. (1) jest zasadne co do kwoty 5.000 zł. Przyznane i wypłacone przez stronę pozwaną zadośćuczynienie dla A. H. (1) w wysokości 5.000 zł. jest nieodpowiednie. Z tego względu Sąd mając na uwadze więź łączącą powoda z poszkodowaną uznał, iż odpowiednią kwotą jest łącznie zadośćuczynienie w wysokości 10.000 zł.

Sąd ustalając wysokość należnego powodowi zadośćuczynienia miał na względzie okoliczność, iż A. H. (1) od młodych swoich lat mieszkał razem z poszkodowaną prowadząc wspólnie gospodarstwo domowe. Konsekwencją czego było powstanie więzi emocjonalnej uzasadniającej żądanie naprawienia krzywdy związanej ze śmiercią S. K..

Żądanie zapłaty zadośćuczynienia w wyższym rozmiarze jest nieuzasadnione i nie poparte materiałem dowodowym. Z tych względów Sąd orzekł jak w pkt. III sentencji wyroku.

Zdaniem Sądu zasługuje na uwzględnienie żądanie powoda P. H., aczkolwiek nie w takiej wysokości jak zostało to wskazane w pozwie. Zgromadzony materiał dowodowy pozwala na ustalenie, iż powoda łączyła silna więź emocjonalna z poszkodowaną, zaś tragiczna śmierć babci wywołała silną traumę u P. H.. Z tego względu wypłacone zadośćuczynienie w wysokości 8.000 zł. jest zaniżone i podlega podwyższeniu.

W ocenie Sądu zasądzona przez Sąd dopłata w wysokości 12.000 zł. pomoże powodowi w pewnym stopniu w przewyciężeniu cierpień psychicznych.

Sąd nie znalazł podstaw do zasądzenia wyższej kwoty zadośćuczynienia. Zgromadzony materiał dowodowy nie pozwala na poczynienie ustaleń faktycznych, które uzasadniały by przyznanie wyższej kwoty zadośćuczynienia.

Powyższe rozważania legły u podstaw rozstrzygnięcia żądania powoda P. H., o czym orzeczono w pkt. IV wyroku.

W ocenie Sądu nie zasługuje na uwzględnienie żądanie zapłaty wyższego zadośćuczynienia aniżeli już przyznane przez ubezpieczyciela K. H., M. H. (2) i A. H. (2).

Zważyć trzeba, że zgodnie z art. 446 § 4 k.c. sąd może także przyznać najbliższemu członkowi rodziny zmarłego odpowiednią sumę tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę. Oznacza to, że uprawień sądu należy ocena, czy osobom bliskim przysługuje żądanie zapłaty zadośćuczynienia za doznaną krzywdę. Sąd obowiązany jest uwzględnić żądanie, jeśli zgromadzony materiał dowodowy pozwala na ustalenie, iż na skutek zdarzenia nastąpiło przekroczenie pewnego poziomu krzywdy. Wskazać w tym miejscu należy, że to na powodach ciąży obowiązek wykazania, iż przyznane i wypłacone zadośćuczynienie przez ubezpieczyciela jest zaniżone. Zgodnie bowiem z art. 6 k.c. ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z faktu tego wywodzi skutki prawne.

Zdaniem Sądu powodowie K. H., M. H. (2) i A. H. (2) nie zaofiarowali materiału dowodowego, który pozwolił by na ustalenie, iż wypłacone przez ubezpieczyciela zadośćuczynienie jest nieodpowiednie.

Kierując się powyższymi motywami Sąd oddalił żądania powodów K. H., M. H. (2) i A. H. (2) zapłaty przez stronę pozwaną zadośćuczynienia za krzywdę związaną ze śmiercią S. K., o czym orzeczono w pkt. V wyroku.

Orzeczenie w przedmiocie zasądzonych odsetek ustawowych znajduje uzasadnienie w art. 481 § 1 k.c. w związku z art. 455 k.c. w związku z art. 14 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych.

Zgodnie z art. 481 § 1 k.c. jeżeli dłużnik opóźnia się ze spełnieniem świadczenia pieniężnego, wierzyciel może żądać odsetek za czas opóźnienia, chociażby nie poniósł żadnej szkody i chociażby opóźnienie było następstwem okoliczności, za które dłużnik odpowiedzialności nie ponosi.

Zgodnie zaś z art. 455 k.c. Jeżeli termin spełnienia świadczenia nie jest oznaczony ani nie wynika z właściwości zobowiązania, świadczenie powinno być spełnione niezwłocznie po wezwaniu dłużnika do wykonania.

Przepis art. 14 ust. 1 i 2 ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych stanowi natomiast, że zakład ubezpieczeń wypłaca odszkodowanie w terminie 30 dni licząc od dnia złożenia przez poszkodowanego lub uprawnionego zawiadomienia o szkodzie (ust. 1). W przypadku gdyby wyjaśnienie w terminie, o którym mowa w ust. 1, okoliczności niezbędnych do ustalenia odpowiedzialności zakładu ubezpieczeń albo wysokości odszkodowania okazało się niemożliwe, odszkodowanie wypłaca się w terminie 14 dni od dnia, w którym przy zachowaniu należytej staranności wyjaśnienie tych okoliczności było możliwe, nie później jednak niż w terminie 90 dni od dnia złożenia zawiadomienia o szkodzie, chyba że ustalenie odpowiedzialności zakładu ubezpieczeń albo wysokości odszkodowania zależy od toczącego się postępowania karnego lub cywilnego. W terminie, o którym mowa w ust. 1, zakład ubezpieczeń zawiadamia na piśmie uprawnionego o przyczynach niemożności zaspokojenia jego roszczeń w całości lub w części, jak również o przypuszczalnym terminie zajęcia ostatecznego stanowiska względem roszczeń uprawnionego, a także wypłaca bezsporną część odszkodowania (ust. 2).

Należy zważyć, że możliwość przyznania odpowiedniej sumy zadośćuczynienia, zgodnie z art. 446 § 4 k.c. podlega uznaniu sądu, lecz mimo pewnej swobody sądu przy orzekaniu o zadośćuczynieniu wyrok zasądający ma charakter jedynie deklaratoryjny (por. wyrok Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z dnia 10 lutego 2012 r., I ACa 1405/11, LEX nr 1109992).

Zgodnie z przyjętą w prawie cywilnym zasadą, dłużnik popada w opóźnienie, jeżeli nie spełnia świadczenia w terminie, w którym stało się ono wymagalne. W razie wyrządzenia szkody czynem niedozwolonym odsetki należą się poszkodowanemu już od chwili zgłoszenia roszczenia o zapłatę. Zgodnie z art. 455 k.c. w tej bowiem chwili staje się wymagalny obowiązek sprawcy szkody do spełnienia świadczenia, który wynika ze stosunku prawnego łączącego sprawcę szkody i poszkodowanego. Wymagalne roszczenie o zadośćuczynienie powoduje stan opóźnienia po jego sprecyzowaniu co do wysokości i wezwaniu dłużnika do zapłaty konkretnej kwoty z tego tytułu. Zgodnie z art. 817 § 2 k.c. w związku z art. 14 ust. 2 ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych, w terminach 30 - dniowych wynikających z art. 817 § 1 k.c. liczonym od dnia zawiadomienia o wypadku i art. 14 ust. 1 ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych liczonym od dnia zawiadomienia o szkodzie ubezpieczyciel ma obowiązek wypłacić bezsporną część odszkodowania. Jeżeli sprawca szkody uważa, że dochodzone roszczenie jest wygórowane, to może zapłacić świadczenie w wysokości ustalonej przez siebie. Jeżeli natomiast okaże się, że zapłacone świadczenie jest w niższej wysokości od orzeczonego przez sąd, to osoba odpowiedzialna za szkodę ma obowiązek pokryć niedopłatę oraz uiścić odsetki od tej niedopłaty, jeżeli poszkodowany będzie ich żądał (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 18 lutego 2010 r., II CSK 434/09) Z tego względu wymagalność roszczenia o zadośćuczynienie - które jest, zgodnie z art. 455 k.c., roszczeniem bezterminowym - należy wiązać z datą zgłoszenia zobowiązanemu roszczenia sprecyzowanego co do jego wysokości. Może to nastąpić w dacie zgłoszenia szkody lub w terminie późniejszym (patrz wyrok Sądu Apelacyjnego w Wrocławiu z dnia 12 grudnia 2012 r. sygn. akt I ACa 1280/12, Lex nr 1312128). Wskazać można w tym miejscu, iż powyższe stanowisko jest już utrwalone w najnowszym orzecznictwie sądowym (patrz np. wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 15 marca 2013 r. sygn. akt I ACa 1262/12, wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 8 marca 2013 r. sygn. akt I A Ca 1043/12).

Przenosząc powyższe uwagi na grunt niniejszej sprawy należy wskazać, iż zgłoszenie szkody nastąpiło w dniu 14 lipca 2011 r. W tym samym dniu powodowie określili wysokość żądanego zadośćuczynienia. Strona pozwana podjęła decyzję o wysokości przyznanego powodowi zadośćuczynienia w dniu 4 sierpnia 2011 r. Oznacza to, że strona pozwana postawiła w opóźnieniu w zapłacie należnego R. C., M. H. (1), A. H. (1) i P. H. zadośćuczynienia poczynawszy od dnia 14 sierpnia 2011 r., a nie jak błędnie zostało to wskazane w pozwie od dnia 13 lipca 2011 r. Z tego względu żądanie zapłaty odsetek ustawowych za okres wcześniejszy podlegało oddaleniu.

Orzeczenie o kosztach procesu wobec powodów R. C., M. H. (1) i A. H. (1) znajduje uzasadnienie w art. 100 k.p.c.

Zgodnie z art. 100 k.p.c. w razie częściowego tylko uwzględnienia żądań koszty będą wzajemnie zniesione lub stosunkowo rozdzielone. Sąd może jednak włożyć na jedną ze stron obowiązek zwrotu wszystkich kosztów, jeżeli jej

przeciwnik uległ tylko co do nieznacznej części swego żądania albo gdy określenie należnej mu sumy zależało od wzajemnego obrachunku lub oceny sądu.

Powyzsza norma prawna uprawnia Sąd m.in. do stosunkowego rozdzielenia kosztów procesu.

W niniejszej sprawie żądanie powoda R. C. zostało uwzględnione 15,25 %, powódki M. H. (1) w 23,30 %, zaś powoda A. H. (1) w 5,26 %. Każdy z wyżej wskazanych powodów poniósł koszty związane z wynagrodzeniem pełnomocnika (7217 zł. R. C. i M. H. (1) oraz 3617 zł. – A. H. (1)), oraz z opłatą sądową (powodowie A. H. (1) i M. H. (1) po 1000 zł. zaś R. C. 11.800 zł.). Strona pozwana poniosła koszty związane z wynagrodzeniem pełnomocnika.

Mając na uwadze procent, w którym żądania powodów zostały uwzględnione, oraz wysokość poniesionych przez strony kosztów procesu, Sąd dokonał stosunkowego ich rozdzielenia. W wyniku czego powód R. C. został obciążony obowiązkiem zwrotu poniesionych przez stronę pozwaną kosztów procesu w wysokości 3.216,31 zł., M. H. (1) w wysokości 3.620,08 zł. a A. H. (1) został w całości obciążony kosztami procesu poniesionymi przez stronę powodową (3617 zł.).

Mając na uwadze powyższe rozważania Sąd działając na podstawie powołanych przepisów, orzekł jak w pkt. VI, VII i VIII sentencji wyroku.

Sąd nie obciążył powodów P. H., K. H., M. H. (2) i A. H. (2) kosztami procesu poniesionymi przez stronę pozwaną. Zgodnie z art. 102 k.p.c. w wypadkach szczególnie uzasadnionych sąd może zasądzić od strony przegranej tylko część kosztów albo nie obciążać jej w ogóle kosztami. Cytowany przepis ustanawia zasadę słuszności, będącą odstępstwem od zasady odpowiedzialności za wynik procesu. Do okoliczności branych pod uwagę przez sąd przy ocenie przesłanek zastosowania dyspozycji omawianego przepisu według doktryny zaliczyć można nie tylko te związane z samym przebiegiem postępowania, lecz także dotyczące stanu majątkowego i sytuacji życiowej strony.

W ocenie Sądu spełnione są przesłanki pozwalające na zastosowanie wobec powodów P. H., K. H., M. H. (2) i A. H. (2) dobrodziejstwa przewidzianego w art. 102 k.p.c. Za skorzystaniem z możliwości nie obciążania wyżej wymienionych powodów kosztami procesu poniesionymi przez stronę pozwaną przemawia przede wszystkim charakter roszczenia powodów oraz ich sytuacja materialna. Obciążenie powodów kosztami procesu spowodowałoby, że uzyskane przez nich zadośćuczynienie w znacznej części musiało by zostać zużyte na zwrot poniesionych przez stronę kosztów procesu. Ponadto powodowie są niepełnoletni (M. H. (2) i A. H. (2)), uczą się (K. H.) i nigdzie nie pracują (P. H.). Nie posiadają także żadnego majątku, który mógłby zostać przeznaczony na poniesienie kosztów procesu wydatkowanych przez stronę pozwaną. Za skorzystaniem z dobrodziejstwa przewidzianego w art. 102 k.p.c. przemawia także porównanie sytuacji materialnej strony pozwanej z powodami.

Kierując się powyższymi motywami Sąd, działając na podstawie art. 102 k.p.c, orzekł jak w pkt. IX wyroku.

Z/:

- 1) odnotować,
- 2) odpis wyroku wraz z uzasadnieniem doręczyć pełnomocnikom stron,
- 3) kal. 14 dni.